

Bergplanten en hun verhaal

Alpiene planten vormen tegenwoordig in het betere tuincentrum een eigen groep. Maar wat behoort daar eigenlijk toe? Waar komen ze van oorsprong vandaan, en hoe zijn ze in cultuur gekomen? Die vragen hielden de Britse botanicus Richard Wilford, eerder al schrijvend over het geslacht *Tulipa*, dusdanig bezig dat hij besloot een boek te wijden aan dit onderwerp. Onlangs presenteerde Kew Books in de prachtige serie Botanical Magazine Monograph het boek *Alpines from Mountain to Garden*.

Waar destijds *The encyclopedia of alpines*, uitgegeven door de Alpine Garden Society, koos voor een alfabetische weergave van alpiene planten, kiest Wilford voor acht geografische gebieden van herkomst. Voordat hij die beschrijft gaat hij eerst in

op wat eigenlijk een alpiene plant is. Strikt genomen zijn het uitsluitend die planten die boven de boomgrens groeien. Wie iets minder strikt is, neemt ook nog de zogenoemde subalpiene planten mee, en daartoe behoort ook Wilford. Wellicht logisch, maar toch nog even goed om te beseffen is het feit dat de alpiene flora maar weinig eenjarigen kent. De reden is dat de periode tussen ontkiemen, bloeien, zaad vormen en verspreiden veelal te kort is om de soort in stand te houden. Daarentegen zijn bol- en knolgewassen juist oververtegenwoordigd. Om ongunstige periodes, zoals bittere kou of felle hitte en droogte, te overleven is het aanleggen van een voedselvoorraad in een bol of knol een ideale strategie. Wilford legt daarbij ook uit dat veel alpiene planten in de winter vaak onder een sneeuwdek staan, en het daar relatief droog hebben. Dergelijke planten hebben in ons klimaat vaak last van de nattigheid, waardoor ze het niet goed doen. Het is daarom beter dat type planten in de winter droog te houden.

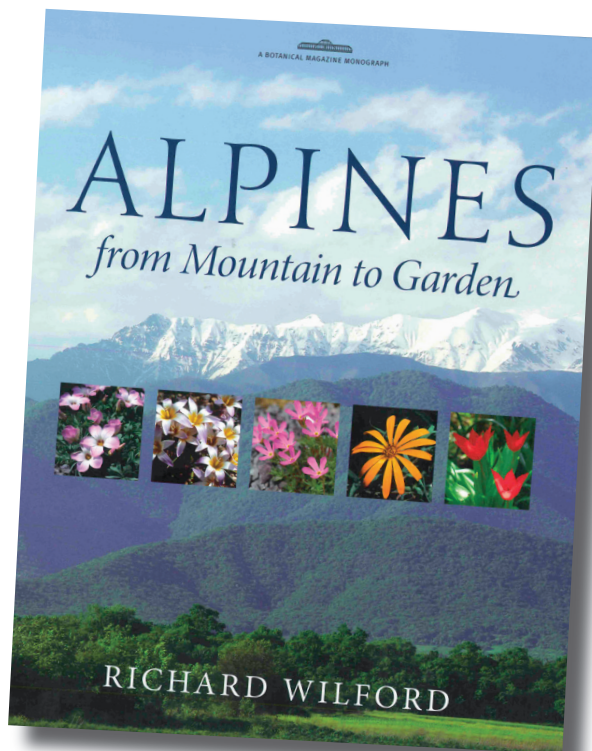
De acht gebieden van herkomst worden vervolgens beschreven. Het zijn Europa, Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland, Japan, China en de Himalaya, West- en Centraal-Azië en Afrika. Per gebied behandelt Wilford een groot aantal alpiene planten met hun verhaal hoe ze uiteindelijk in onze tuinen terechtgekomen zijn. Een keur aan plantenziekeners en botanici trekt langs, aangevuld met honderden kwalitatief goede foto's. Heel aardig is het gebruik van dertig afbeeldingen uit *Curtis' Botanical Magazine*, een inmiddels meer dan tweehonderd jaar oud tijdschrift waarin heel veel nieuwe planten beschreven zijn. Elke regio heeft enkele afbeeldingen met het daarbij behorende verhaal.

Wat verder opvalt zijn de overzichtsfoto's van de diverse berggebieden. Telkens wekken ze de indruk dat er nauwelijks iets groeit. Wie echter beter kijkt, komt schoonheden tegen als *Galanthus krasnovii*, *Tropaeolum polyphyllum* en *Helychrysum milfordiae*.

Al met al is dit boek een waardevolle aanvulling op wat er al is op het gebied van alpiene planten. Vooral de combinatie van land van herkomst, de achtergronden bij de meest markante groeigebieden en het verhaal van de introductie van talloze alpiene planten maakt dit boek de moeite waard.

Arie Dwarswaard

Wilford, Richard, Alpines, from Mountain to Garden, 244 pagina's, Kew Publishing, ISBN 978 1 84246 172 3, prijs ongeveer 45 euro.

GLAD IJS

Voelsprietten

"Grmb! . . . . rijdt er een paaltje tegen m'n auto, dikke deuk", twitterde dochterlief. Zo, dat is ook een manier om een lastig momentje te verpakken. Gelijk realiseer ik me dat de nieuwere auto's vaak sensoren hebben, waardoor dat paaltjesgedoe gelukkig wat minder voor komt. Anders was ik ook wel weer eens aan de beurt geweest. De moderne tijd kan zo z'n voordelen hebben. En daar hoort het twitteren ook bij, weet meteen de hele familie van dat akkefietje.

Tja, het is me wat. Vroeger, bij een open winter, was je met een ploeg volk aan het Prinsentaantje te diepdelven en werden dan tijdens het schaften de nieuwtjes uitgewisseld. Meestal wat oud nieuws en alles Van Horen Zeggen. Miste je in de week wat, geen nood, dan werd je zaterdagmiddag in de scheerwinkel wel bijgepraat. "Maar dat is uit de tijd van voor de oorlog", repondeerde mev. Glad IJs terecht. U merkt het, er gaat hier weinig de deur uit waar vrouwlief geen weet van heeft, maar dat even terzijde.

Oud nieuws is er eigenlijk niet meer. Terwijl ik de laatste column voor dit jaar een beetje logisch in elkaar probeer te zetten (ik werk opvoor vanwege vervroegde inleverdata in verband met de feestdagen), vliegen de PVV-ers de Tweede Kamer uit of staan een poosje in de parkeerstand. De kranten voor morgen hebben in deze het nakijken, bijna alles ligt al op straat. Hoogstens kunnen ze nog wat analyseren en achtergrondinformatie verstrekken. Of zijn ze bezig te onderzoeken of er misschien een andere partij aan de beurt is om onder een vergrootglas gelegd te worden.

De snelheid van nieuwsverspreiding, de reikwijdte en de uitwerkingen hiervan zijn enorm. Eén boktor in Almere en het beestje ligt meteen overal op tafel. Een paar kilo cocaïne in een bloemenzending?, zelfde laken en pak. Weer eens een brand in de Noordkop? Je hebt zo via YouTube brandweerman Arnold van der Wereld met geluid en al op je scherm. En dan heb ik het nog niet eens over WikiLeaks.

Sensoren, voelsprietten. Je zou ze ook kunnen duiden als een metafoor voor op je hoede zijn. Maar ook bruikbaar als instrumenten om je padje uit te zetten in het nieuwe jaar. Want er zal ook in 2011 weer van alles gebeuren, zowel privé als zakelijk. Prettige zaken en nare zaken. Een klein deukje door een paaltje of, als het uit de hand loopt, een totalloss gebeuren. Probeer in ieder geval lijf en leden in goede staat te houden.

Veel succes daarbij en de beste wensen voor het nieuwe jaar.